

עמ"ת 65273-03-25 - משיח באזוב נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עמ"ת 65273-03-25

לפני: כבוד השופטת רות רונן

העורר: משיח באזוב
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע במ"ת 10241-09-24 מיום 18.3.2025 שניתנה על ידי כב' השופט נ' אבו טהה כ"ז אדר התשפ"ה (27 מרץ 2025)
תאריך הישיבה: בשם העורר: בשם המשיבה: עו"ד פלג ינון

החלטה

1. לפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי באר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 10241-09-24 מיום 18.3.2024, שדחתה את בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה לעצור אותו עד תום ההליכים.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 19.8.2024 נעצר העורר וביום 4.9.2024 הוגש כנגדו כתב אישום ולצדו בקשה לעצור אותו עד תום ההליכים. על פי עובדות כתב האישום, בחודש אוגוסט 2024 החזיק העורר בסם מסוכן מסוג קוקאין שלא לצריכתו העצמית וללא היתר, וסחר בו תוך קבלת תמורה שלא כדין. כך, לפי האישום הראשון, ביום 9.8.2024 העורר יצר קשר עם סוכן משטרה ביוזמתו ובסופו של דבר מכר לו 39.86 גרם סם מסוג קוקאין תמורת סך של 8,400 ש"ח; ולפי האישום השני, ביום 17.8.2024 התקשר הסוכן לעורר וביקש לרכוש ממנו 60 גרם קוקאין. ביום למחרת פגש העורר את הסוכן ומכר לו את הסם תמורת סך של 12,600 ש"ח. כמו כן, החזיק העורר בביתו נשק ותחמושת שלא כדין.

בגין מעשים אלו, הואשם העורר בעבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) וסעיף 7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), בעבירות של ייצוא, יבוא, מסחר והספקה של סם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודה, ובעבירות בנשק לפי סעיף 144(ב) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. ביום 4.9.2024 התקיים דיון בו הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד להחלטה אחרת. בדיון ביום 23.9.2024, הסכים בא-כוחו של העורר לקיומה של עילת מעצר ולקיומן של ראיות לכאורה. בהחלטה שניתנה באותו דיון נעתר בית המשפט לבקשת בא-כוחו של העורר והורה על הגשת תסקיר מעצר בעניינו.

4. ביום 20.10.2024 הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, בו עמד שירות המבחן על החומרה של המעשים המיוחסים לו, וקבע כי קיים סיכון להישנות עבירות דומות. כן נקבע כי חלופת המעצר שהוצעה על ידיו בבית אמו יכולה להפחית את מסוכנותו. זאת, בין היתר לנוכח העובדה שהרשעתו האחרונה של העורר הייתה בשנת 2018; ולנוכח מודעותו של העורר להתנהגותו המסוכנת. שירות המבחן המליץ על שחרורו של העורר למעצר בית בבית אמו בתנאים שקבע. כן הוא המליץ על פיקוח של קצין מבחן למשך חצי שנה, כאשר בתקופה זו ייבחנו אפשרויות טיפוליות.

5. ביום 31.10.2024 הורה בית המשפט על מעצר העורר עד תום ההליכים. נקבע כי נוכח עוצמת הראיות והמסוכנות (שעולה גם מתסקיר שירות המבחן), אין בחלופת המעצר כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. בית המשפט עמד על כך שכתב האישום מצביע על כך שהעורר נטוע עמוק בעולם הסמים - הן לאור עברו הפלילי הכולל סחר בסמים וריצוי מאסר בפועל בקשר לכך; והן לאור הזמניות של אספקת כמויות גדולות של הסם תוך פרק זמן קצר, כעולה מכתב האישום.

עוד צוין כי מכתב האישום עולה שהעורר הסתייע בקטינים לביצוע עסקאות הסמים. בית המשפט הבהיר כי הכלל שנקבע לא אחת בכל הנוגע לעבירות סחר בסמים, הוא מעצר עד תום ההליכים; וכי לא נמצאו נסיבות חריגות המצדיקות חריגה מכלל זה. לבסוף נקבע כי לאור מצבו הרפואי של העורר, על גורמי הרפואה בשב"ס לדאוג ללוות אותו לביקורת רפואית ככל שהדבר ידרש.

6. על החלטה זו הגיש העורר ערר לבית משפט זה ביום 17.11.2024. הוא טען כי מצבו הרפואי קשה; כי עברו הפלילי הוא ישן (העבירה האחרונה שלו עובר למעצרו הנוכחי היא משנת 2009); כי הוא ערך שינוי בחייו, מנהל חיי משפחה וחזר למעגל העבודה; וכי יש מקום ליתן משקל נכבד להמלצותיו של שירות המבחן. הוא הדגיש כי אף שמיוחסות לו עבירות חמורות שיש בהן חזקת מסוכנות סטטוטורית, על בית המשפט לשקול חלופת מעצר בשים לב לחלופה שהוא הציע ולהמלצות שירות המבחן.

7. ערר זה נדחה בהחלטתי מיום 20.11.2024 (עמ"ת 40667-11-24; להלן: ההחלטה בערר הקודם). בהחלטה זו נקבע כי לעורר מיוחסות עבירות חמורות של סחר בסם מסוכן בכמויות לא מבוטלות בשני מקרים, עבירות שקיימת לגביהן חזקת מסוכנות סטטוטורית. אכן גם במקרים כאלה על בית המשפט לבחון האם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירות הנאשם פחותה, אלא שהעורר לא הוכיח שיש מקום לסטות מהכלל ולהורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. זאת לאור עברו הפלילי; העובדה שהוא יזם את הקשר הראשוני עם הסוכן; וכמות הסמים הגדולה שהצליח לספק לסוכן בהתראה של יום אחד בלבד, המעידה על היותו נטוע בעולם הסמים.

ההחלטה בערר הקודם התייחסה גם לתסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר, אשר מחד גיסא כלל הערכה לסיכון להישנות עבירות דומות - לאור חומרת מעשיו לכאורה של העורר; ומאידך גיסא המליץ על שחרורו למעצר בית בבית אמו תוך בחינתן של אפשרויות טיפוליות. נקבע כי לאור מכלול הנסיבות, טרם בשלה השעה לקבל את המלצות שירות המבחן. יחד עם זאת לא נשללה האפשרות שלאחר חלוף פרק זמן נוסף, העורר יוכל לבקש מבית המשפט להמיר את מעצרו במעצר בפיקוח אלקטרוני או בשחרור בתנאים מגבילים. באשר למצבו הבריאותי של העורר - נקבע כי אין בו כשלעצמו להצדיק את שחרורו, ויש להניח כי שב"ס ידאג לו לטיפול ולבדיקות שהוא נזקק להם.

8. ביום 24.2.2024 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר לבית משפט קמא. בבקשה זו הוא חזר על נימוקי הערר מיום 17.11.2024. הוא הוסיף שנוכח ההחלטה בערר הקודם שצוינה בה האפשרות לבקש את המרת המעצר במעצר בפיקוח אלקטרוני בחלוף פרק זמן נוסף; ולאור משך הזמן שחלף מאז מעצרו - למעלה מ-5 חודשים, הוא מבקש להמיר את מעצרו בחלופה שהציע, המאיינת את מסוכנותו. עוד הרחיב המבקש על השתתפותו המלאה ב-12 מפגשים בקבוצות טיפוליות שהמנחים שלהם התרשמו ממנו לטובה, ועל כך שהוא עציר חיובי ללא דו"חות משמעת.

בדיון שנערך בבקשה לעיון חוזר, טען בא כוח המשיבה שהשילוב בקבוצות הטיפוליות אינו מעיד על הפחתת מסוכנות; ושמצבו הרפואי של העורר לא החרף מאז מתן ההחלטה בערר הקודם. עוד הוא הפנה להחלטה בערר הקודם שלפיה העורר נטוע עמוק בעולם הסמים, באופן המעיד על המסוכנות הנשקפת ממנו גם בחלוף הזמן.

9. בית משפט קמא דחה את בקשתו של העורר, וקבע כי היא אינה מעלה קיומן של נסיבות או עובדות חדשות, כנדרש לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. בית המשפט לא שוכנע שפרק הזמן שחלף מאז ההחלטה בערר הקודם מצדיק את שחרורו של העורר בתנאים, וציון שמרבית הדחיות של מועדי הדיונים בהליך העיקרי נעשו לבקשת בא כוחו של העורר.

טענות הצדדים

10. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי. העורר טען בו כי בית המשפט לא התייחס להליך הטיפול שעבר במעצר, והדגיש שהוא הועבר לבית מעצר אחר, המרוחק מבית מגוריו וממשפחתו, כדי שיוכל להשתלב בקבוצות טיפוליות. עוד מוסיף העורר שביום 24.3.2025, הוא סיים קבוצת טיפולית נוספת של 12 טיפולים (כאשר בסה"כ הוא השתתף ב-24 מפגשי קבוצות טיפוליות במהלך מעצרו). העורר מבהיר כי במועד בו ניתנה ההחלטה לעצור אותו עד תום ההליכים, הנתונים על אודות ההליך הטיפולי שעבר לא היו לפני בית המשפט, ולכן מדובר בשינוי נסיבות, בשינוי של תפיסת המציאות שלו ובכוונה לשנות את אורחות חייו. העורר טוען עוד כי הבקשות לדחיית מועדי הדיונים נבעו מכך שחומרי החקירה לא הועמדו לעיון בא-כוחו.

בדיון שנערך ביום 27.3.2025, חזר ב"כ העורר על עיקרי טענותיו כפי שפורטו לעיל, וציין גם את מצבו הרפואי והסבל שהמעצר גורם לו - כגורמים נוספים המצדיקים לבחון אפשרות לשחררו ממעצר. הוא אף ציין כי בבחינת מסוכנותו של העורר יש לתת משקל לעובדה שהעורר לא היה מלכתחילה ברשימת יעדיו של הסוכן.

מנגד, המשיבה התנגדה לבקשה. היא חזרה וציינה את החומרה הרבה הכרוכה בעבירות שיוחסו לו, ואת הזמירות הרבה שהייתה לו לסמים שמכר. עוד הובהר כי מדובר בעבירה שניתן לבצעה גם במסגרת שהות בשחרור בתנאים. המשיבה הוסיפה כי לחובת העורר עומד עבר פלילי (גם אם ישן); וכי הוא אף ריצה בעבר עונש מאסר. המשיבה טענה כי לא חלף פרק זמן ארוך די הצורך כדי לקבוע כי המסוכנות של העורר קהתה במידה המצדיקה את שחרורו. מעבר לכך צוין כי לא חל למעשה כל שינוי מהותי בנסיבות המצדיק שקילה מחדש של המשך מעצרו של העורר, או אף מצדיק את הפנייתו לקבלת תסקיר מעודכן משירות המבחן.

דיון והכרעה

11. כפי שהבהרתי בהחלטה בערר הקודם, לחובת העורר עומדת העובדה שקיימות ראיות לכאורה הקושרות אותו לעבירות חמורות של סחר בסמים מסוכנים. מדובר בשני מקרים בהם הוא סחר בסם מסוג קוקאין, בכמות גדולה ותמורת סכומי כסף משמעותיים, כאשר במקרה הראשון - היוזמה לעסקה הייתה של העורר; ושני המקרים מעידים על זמינות גבוהה של הסמים באופן המחזק את החשש כי העורר נטוע בעולם הסמים.

אכן, גם במקרה כזה - על בית המשפט לבחון, כמצוות המחוקק, את שאלת קיומה של חלופה

שפגיעתה בעורר פחותה. יחד עם זאת, בחינת החלופה צריכה להביא בחשבון את הסיכונים הכרוכים בשחרור העורר, ובשאלה האם ניתן לאינם או למצער לצמצמם במידה רבה באמצעות תנאים כאלה ואחרים.

12. בהחלטה בערר הקודם נקבע על ידי כי התשובה לשאלה זו בנסיבותיו של העורר ובנקודת הזמן בה ניתנה ההחלטה - היא שלילית. השאלה בערר דנן היא האם חלופה הזמן מביא לשינוי במסקנה זו. לחלופה הזמן ישנם שני היבטים - ראשית, העובדה שהעורר מצוי במעצר חמישה חודשים נוספים, מכהה כשלעצמה במידת מה את המסוכנות הנשקפת ממנו. כך, ככל שפרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה הוא רב יותר, כן פוחתת רמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם. בהקשר זה יובהר כי פרק זמן של חמישה חודשים - אף שאינו מבוטל, הוא פרק זמן לא ממושך די הצורך כדי לאיין במקרה דנן את מסוכנותו של העורר.

ההיבט השני הקשור בחלופה הזמן נובע מן העובדה שהעורר עבר לגישתו בפרק הזמן שחלף מספר קבוצות טיפוליות בבית המעצר. כאמור, הוא הדגיש בהקשר זה כי הוא העדיף להיות במעצר בבית מעצר המרוחק מבית מגוריו - חרף הקושי שהדבר מסב לו, כדי שיוכל להתחיל בהליך טיפולי. לטעמי, גם בעובדה זו כשלעצמה אין די כדי להטות את הכף לשחרורו של העורר.

13. יחד עם זאת, השילוב של הדברים מביא למסקנה כי ניתן לחזור ולבחון פעם נוספת אפשרות של שחרור העורר בתנאים מגבילים וזאת באמצעות העברת עניינו לשירות המבחן. כך, יוזכר כי בתסקיר הקודם שניתן על ידי שירות המבחן, נקבע על ידי כי קיים סיכון להישנות עבירות דומות מצד העורר. לעניין זה יש כמובן משקל משמעותי בבחינת האפשרות של שחרורו של העורר בתנאים שאינם מעצר מאחורי סורג ובריח. לגישתו של העורר, בחלופה הזמן מאז ההחלטה למעצרו עד תום ההליכים, הוא עבר שינוי המשליך על רמת הסיכון להישנות עבירות דומות. עניין זה יכול להיבחן אפוא פעם נוספת על ידי שירות המבחן.

לאחר שיתקבל תסקיר של שירות המבחן, יהיה העורר רשאי - אם ימצא לנכון, לפנות לבית המשפט המחוזי ולעתור שבקשתו לשחרור תיבחן פעם נוספת, תוך שבית המשפט ישוב ויביא בחשבון את מכלול הנסיבות הרלוונטיות, ובכלל זה את מסקנותיו העדכניות של שירות המבחן. בית המשפט יבחן לאור המכלול הזה האם בשלה העת להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני או אף על שחרורו בתנאים מגבילים. אינני מחווה בשלב זה כל דעה ביחס לאפשרות כזו אשר כאמור תישקל על ידי בית המשפט המחוזי לפי שיקול דעתו.

14. בכפוף לאמור לעיל, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז אדר תשפ"ה (27 מרץ 2025).

רות רונן
שופטת